

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Bd I Regele Ferdinand No. 5.
(Tipografia L o v r o v & Co.)

A R A D.

Redacția din ORADEA:
Strada Regele Carol II. No. 14.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:
CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 3 după amiază

Note zilnice

Antirevizionistul de paradă...

Populația județului nostru și-a manifestat încă odată într-un chip pilduitor, Duminecă și Luni, cu prilejul comemorării desrobirii ținutului arădan, sentimentele sale clocotitor românești, patriotismul său inegalabil.

Am rămas profund încântați de splendoarea acestor manifestații populare, pe care le-am dori cât mai dese, nu numai pentru că sunt de natură să disciplineze pe străinii ce abuzează de răbdarea satelor noastre, ci și pentru că sunt din păcă e unicul prilej când orașenii noștri, marii noștri domni dela Arad, iau un altfel de contact decât cel electoral sau avocațial cu țărâna județului.

În ziarul nostru s'a mai scris adeseori despre necesitatea relării legăturilor între domni din Arad și între uitatele sate. O frumoasă și rodnică tradiție, aceea a contactului permanent între orașeni și sate, pe care s'a bazat puterea românească sub stăpânirea maghiară, a fost brusc desființată după unire, încât satele, vizitate numai pe vreme de alegeri sau numai cu scopuri avocațiale, au rămas literalmente părăsite, vegetând din său propriu. Norocul nostru că satele au început în vremea din urmă să se miște, după ce-au văzut că e de geaba să mai aștepte ceva dela inițiativa și dela ajutorul orașenilor. S'au înființat coruri în cele mai multe sate, s'au înființat cercuri culturale, se fac turneuri, — în sfârșit: vieța satelor pulsează, făgăduitoare de roade frumoase, pentru cari orașenii nu au niciun singur merit.

Noi am pledat prin aceste coloane să se reia în sfârșit tradiția vechilor legături dintre sat și oraș, să se dea sprijin inițiativelor rurale, să se dea o ocupație societăților urbane de tot felul, cari își irosesc forțele în gâlcevi sau în jocuri de cărți.

În sfârșit, se pare că Liga Antirevizionistă a făcut începutul. Că legătura ce n'au putut-o face între sate și orașe societățile culturale și oficialitatea, va face-o Liga Antirevizionistă.

Începutul de Duminecă și Luni e mult făgăduitor.

Dar avem ceva de spus în legătură cu acest început.

Și anume:
Sau să nu se trimită la sate să facă vorbărie patriotică patrioți nesinceri, sau patrioții nesinceri să și tragă seama și să și corecteze faptele.

În darea de seamă a adunărilor antirevizioniste ce am publicat-o ieri, am văzut astfel că a mers în numele Ligii Antirevizioniste din Arad să 'ndemne la patriotism pe locuitorii dintr'un sat un domn despre care ceteriștii arădani ne-au informat că-și prigoneste subalternii români, și că a făcut cu prilejul examenelor recente de limba română ale ceteriștilor minoritari, una lată rău, care nu știu cum se 'mpacă cu exectorările sale patriotice dela adunarea de Duminecă din satul cutare: a omis adecă peste 50 de inși din lista subalternilor

săi minoritari cari trebuiau să dea examen de limba română, cu alte cuvinte a făcut ca acești 50 și ceva de minoritari să nu meargă la examen. Faptul — ni se pune — a fost adus printr'o scrisoare anonimă la cunoștința președintelui comisiei care examina pe ceteriștii minoritari, și acesta a poruncit tuturor celor 50 de favoriți ai domnului Patriot să vină la examen, și i-a găsit pe toți că nu știu românește, că au fost adecă substrași în chip vinovat dela examene, deci i-a trântit pe toți până la unul.

Aceasta s'a 'ntâmplat la CFR din Arad, iar protectorul acestor minoritari ce refuză să învețe românește, s'a dus să dascălească pe săteni în chestii de patriotism, de antirevizionism!

Se poate mai mare ciudățenie? Exemplul acesta să fie de învăț!

Statuia lui Ștefan Tisza

Ungaria a ridicat contelui Ștefan Tisza, cel ucis de asasinii în ajunul revoluției pentru că era știut de toată opinia publică a claselor de jos din Ungaria ca provocător al războiului și oligarh în carne și oase, o statuie care a fost desvelită Duminecă la Budapesta.

Desvelirea statuii s'a făcut în cadrele cele mai pompoase. Nu numai pentru că se răzbune gestul revoluționarilor cari au răpus viața „celui mai mare ungar”, ci mai cu seamă ca să se mai spună odată strădăntății un lucru de care strădăntatea nu vrea să se lase convinsă: că Ștefan Tisza, și prin urmare Ungaria, n'ar purta nicio vină pentru deslănțuirea războiului mondial.

Toate discursurile rostite la parada de Duminecă s'au învârtit în jurul acestei minciuni, toate au tins să facă din Tisza și din Ungaria agenți ai păcii universale.

De geaba!

Ungaria s'a ales cu o cheltuială în plus, fără să poată convinge pe cineva de un cât de mic adevăr al pretenției sale. Mai poate Ungaria ridica mii și mii de statui, mai poate împovăra bugetul secătuit al țării și spatele gârbovite de dări ale țărânilor sale neîmproprietărite cu oricâte parăzi costisitoare, lumina va ști totdeauna despre ea și despre Tisza Pista alei, că sunt principalii vinovați de deslănțuirea războiului mondial. Și că pedeapsa ce-a dictat-o unguirilor dreptatea istorică, nu-i decât foarte meritată!

Să fie adevărat?

— In chestia examenelor de limba română dela C. F. R. —

Arătăm în „Notele zilnice” că peste 50 de minoritari dela un serviciu de CFR din Arad s'au sustras examenului de limba română ținut săptămâna trecută, și că președintele comisiei de examinare fiind informat printr'o scrisoare anonimă că pe nedrept au fost omiși din lista celor ce trebuie examinați, deoarece nu știu românește, i-a supus pe toți la examen, și i-a găsit insuficienți.

Amănuntul acesta dovedește că în sfârșit s'a pomenit la căile ferate și un examen de limba română riguros și cinstit, după atâtea examinări de batjocură, cari s'au terminat cu notarea cea mai eminentă a unor ce nu știu îngaima pe românește nici ce e mai elementare lucruri necesare serviciului.

Nu știu cine a fost președintele comisiei de examinare dela Arad și Timișoara, trimis să reexamineze pe minoritarii căilor ferate după ce abia cu două luni în urmă un alt președinte de comisie trimis dela București i-a găsit după o examinare de batjocură buni pentru nota 8, 9 și 10, pe unii cari nu știu să spună corect nici măcar cum îi cheamă, după 15 ani de slujbă la statul român.

Am fi dorit să-i știm numele, pentru că merită să i se facă la Arad și la Timișoara statue. Este, dintre președinții cari au examinat din limba română pe minoritarii dela CFR în acești 15 ani, singurul care și-a înțeles datoria, singurul cinstit, singurul care nu s'a lăsat influențat de prietenii grangurilor minoritari dela CFR, ba a mers până acolo, încât ascultând de niște scrisori anonime, a supus la examen și pe cei pe cari anumiți protectori români i-au omis din listele celor ce trebuiau examinați. A făcut examinări riguroase, și unuia singur nu i-a dat o notă mai bună decât cea meritată.

Iată, în sfârșit, un om vrednic de tot respectul românilor depe această graniță!

Ce păcat însă de toată rigurozitatea și cinstea sa, dacă guvernul se lasă impresionat de demersurile partidului maghiar, și anulează consecințele ce trebuia să le aibă aceste examene de limba română!

Se dăduseră dispoziții ca acei cu note până la 4, să fie licențiați; acei cu note între 4 și 7 să fie mutați; acei cu note mai mari de 7, să poată rămânea pe loc. Și iată — dacă informația

ce ni se dă din cercurile ceteriștilor e adevărată — că la simpla intervenție a partidului maghiar, guvernul revine asupra acestor dispoziții, contramandându-le. Ni s'a spus că o telegramă venită alaltăieri la serviciile de cale ferată, dispune să nu se aplice dispozițiile ce s'au dat în privința celor ce vor cădea sau nu vor întruni nota 7 la examenele de limba română.

Să fie adevărat?

Ar fi prea de tot de răș! Abia de luase în sfârșit, după 15 ani dela desrobire, o dispoziție în interesul superior al instituției și-al statului, și să fie contramandată numai pentru că a intervenit partidul maghiar? Ce înseamnă această putere a unui partid care e zilnic demascat ca dușman al țării? Să fie la mijloc apropiate alegeri comunale, în privința cărora la Arad de-o pildă avem deja indicația, în prezența celor trei minoritari în comisia interimară, că va fi făcută 'n coaliție cu partidul maghiar?

E ridicol să primeze în chestiuni de înalt interes de stat asemenea socoteli. Vom vedea ce este!

Gestul șvabilor din Sântana și Sâmartin

Relatasem ieri, în cadrul dării de seamă despre comemorarea a 15 ani dela desrobirea ținuturilor arădane, înflăcărata participare a șvabilor din Sântana la praznicul românilor, și asprele cuvinte prin cari a vestejit protopopul șvabilor din acea comună regimul minoritar unguresc, numindu-l, prin contrast, pe cel minoritar din România un regim care trebuie să-i facă pe germani să nu stea un moment la îndoială că trebuie să prefere față de barbara stăpânire maghiară stăpânirea românească.

Astăzi relatăm în corpul dării de seamă a manifestației antirevizioniste dela Șumand, despre o atitudine filoromână asemănătoare, a șvabilor din Șumand și Sâmartin.

Cazul dela Sântana nu-i prin urmare un caz izolat. Și dimpotrivă, e cu atât mai remarcabil, cu cât această vestejire a stăpânirii ungurești vine dela niște șvabi cari fuseseră până acuma, din pricina modului cum îi prinsese în mrețele sale proselitismul maghiar, cei mai refractari dintre ger-

manii depe granița apuseană mișcării de redeșteptare națională a șvabilor din România.

E rezultatul unei mișcări germane care și-a avut numai concursul tacit, sau, mai corect, numai tolerarea din partea statului român, fără concursul efectiv ce trebuia.

Cele întâmplate Duminecă la Sântana și Luni la Sâmartin trebuie deci să fie de învăț autorităților noastre respective. Ne referim în primul rând la autoritățile școlare și bisericești, cari s'ar fi convenit să dea mai mult concurs decât au dat până acum acestei mișcări germane. Nu găsim că e suficient că s'au lăsat germanii să-și susțină școli în limba lor, și că li s'au dat ici-colo școli germane de stat. Nu le găsim suficiente, pentru că nu s'a păstrat proporția între germani și unguri, și nu s'a ținut seamă că așa zișii unguri din câte o localitate nu sunt dela origine unguri. La Arad, bunăoară, germanii au o școală primară particulară și una de stat. Și sunt până în momentul de față 7000 de inși, spo-

rindu-se an de an cu noi reveniți din tabăra maghiară. În același timp ungurii, cari sunt după noua statistică 27 de mii, cifră care se reduce mereu prin revenirea la matca strămoșească a victimelor proselitismului maghiar, au nouă școli primare de stat. Unde este proporția! O școală la 7 mii, cari se sporesc mereu, și 9 școli la 27 de mii, cari scad într'una!

Apoi: Ungurii sunt lăsați să uzurpe drepturile bisericești ale germanilor, să impună germanilor biserică maghiară, prin care — ca prin cea minorită dela Arad — să-i angajeze la tot felul de provocări în contra statului.

În ce țară s'ar mai tolera asemenea lucru, mai ales când statul are o foarte eficace armă în contra acestei bizarerii provocatoare, în subvenția ce-o dă bisericilor minoritare.

De ce nu se condiționează subvențiile date episcopioilor pe seama bisericilor, de faptul ca episcopioile să dea fiecărei națiuni minoritare biserica ce i se cuvine?

De toate și amestecate

Intr'o chestie de piele...

Serios! De piele, poștiți: *epidermă*, dacă strâmbați din nas, — e vorba. Adică de mai multe, de-a dobitoacelor patrupeze și bipede. O să vedeți imediat cum devine chestia. Ba sânt mai multe, pardon!...

În ciuda domnului censor, care-și va căsni iarăși agerimea minții d-sale, să vadă în contravenția cărui paragraf din cele 6 ale ultimului ucaz care reglementează cenzura, cădem, vom nara cele ce se întâmplă la Timișoara, cu munca românească. Cum este ea împiedicată a se deșvolta, tocmai în timpuri când guvernul se străduiește a o redresa, a o îndruma pe-o cale firească și tocmai de către aceia... nu le mai spunem pe nume, să nu cădem cumva la paragraful II, al ucazului, c'am scris... „Articole de natură a învrăjbi ura de rasă și clasă între cetățenii țării”. (Sic!).

Între alte firme timișorene a intrat în degringoladă, în anii din urmă și Fabrica de piele Arnold Deutsch S. A. Și odată ajunsă întreprinderea în concordat, conducătorii ei, — oameni cinstiți după cât se vede, — au cerut creditorilor, prin tribunal și toți creditorii cei mari, cari dețin portofoliul creanțelor de sute de mii de lei fiecare, au aprobat, să-și vândă unul din edificiile societății, (unul din atelierele ce nu mai lucrează de trei ani), pentruca cu suma ce va rezulta din vânzarea acelei clădiri și a instalațiilor, inactive, să-i plătească tot pe creditori.

În sensul acestei dorinți manifestate de conducătorii citatei firme și a hotărârii luate de majoritatea absolută a creditorilor importanți, s'au găsit și amatorii serioși a cumpăra indicata parte de fabrică, depunând banii chiar, nu vorbe, milioane grele; constituindu-se soc. „Industria română de piele, S. A.”.

În consecință, atelierele reci cari stau de trei ani de zile, prăsiindu-se într'însele: păianjenii, cucuvelele și șobolanii, și-ar putea relua febrilitatea activității cotidiene cu patru sute de muncitori, — cu câți voiește să lucreze dela început noua întreprindere ce a luat ființă cu capital vărsat, repetăm, nu cu brașoave, „Industria română de piele S. A.”.

De șase luni însă, un domn Glück, dela Satu-Mare care ar fi și d-sa „mare creditor” al firmei în concordat, — ar revendica maximum 40.000 lei, — vrea să pescuiască în apă tulbure, să pună bețe în roate atât lichidării datorilor față de importanții creditorii cât și funcționarii noii întreprinderi constituite.

Nu știm dacă d. Glück dela Satu-Mare o fi aceeași persoană sau neam cu o veche cunoștință a noastră din Sighet, care o vieță întreagă a căutat să facă pe șmecherul, în dosul unor firme comerciale, ocupându-se cu tot soiul de potlogării, dar maniera Glück-ului care se opune la vânzarea clădirii dela Timișoara, deci și a tuturor acțiunilor utile ce ar decurge din tranzacție, e tot odioasă.

Prin tergiversări, chipurile: cu formă legală, creditorul sătmărean, ba oferă 20 lei mai mult... decât a dat consorțiul de comercianți serioși, ba găsește alt chibibuș, făcând și pe interesantul... „că ar vrea să ia dumnealui în exploatare” acea parte de întreprindere inactivă și cumpărata de societatea constituită în atare scop, — umblă, nici vorbă după alte beneficii, pe cari nu și le mărturisește fațăș...

Prin tergiversări, chipurile: cu formă legală, creditorul sătmărean, ba oferă 20 lei mai mult... decât a dat consorțiul de comercianți serioși, ba găsește alt chibibuș, făcând și pe interesantul... „că ar vrea să ia dumnealui în exploatare” acea parte de întreprindere inactivă și cumpărata de societatea constituită în atare scop, — umblă, nici vorbă după alte beneficii, pe cari nu și le mărturisește fațăș...

Demonstrația antirevizionistă dela Șumand

În fața unei asistențe de peste 2000 de oameni, s'a făcut luni la Șumand comemorarea martirilor și a desrobirii, precedată de slujbe religioase oficiate la biserica ortodoxă și la cea unită.

Adunarea s'a început cu Imnul Regal, executat de elevii școlii primare.

A vorbit apoi pâr. Teodor Mornăilă, despre martirii Șumandului: preoții Cornel Leucuța și Cornel Popescu, asasi-nați de bolșevicii unguri.

D-nii dr. Ioan Petrilă și dr.

Dacă acest norocos domn Glück dispune de 5—6 milioane de lei, — cât trebuie pentru a reinvia fabrica timișoreană de care ne ocupăm, — și în consecință d-sa are o întreprindere puternică la Satu-Mare, am vrea să se știe de către cei în a căror atribuție cade pricina: cam ce fel de impozite plătește un așa de mare comerciant ca dănsul? În raport cu averea ce se laudă că reprezintă firma d-sale, sau prin vr'un... șahăr-mahăr, nu mai pentru ce a binevoit să declare la fisc?...

Până la stabilirea adevărului și asupra acestei laturi a acțiunilor d-lui Glück, e cazul, a întreba, din simplă curiozitate și fără nici un gând rău, pe cei cari se ocupă cu rezolvirea șomajului și încurajarea muncii naționale:

Dece și până când trebuie tolerat un așa norocos ca d. Glück, să-și facă dumnealui mendrele, în paguba atător interese superioare? Dece?

Să nu se găsească, oare, corectivul și pentru un așa norocos ca dumnealui?...

Oricât de gros i-ar fi tovalul obrăjilor, trebuie făcut să înțeleagă și d. Glück... că ghișefurile d-sale, în nici un caz nu mai pot ingenușchia nevoile generale, obștești!

C. Begheuanul

Contrabandist de aur arestat la Arad

Vameșii din punctul de frontieră Decebal, au făcut ieri o interesantă captură, descoperind un vechi contrabandist de aur.

Chestura poliției Arad a semnalat telefonic vameii Decebal încă de luni, că un abil contrabandist, are de gând să treacă în Ungaria o cantitate de aur. Și astfel, în gara Decebal, după o minuțioasă percheziție făcută, repetăm: pe baza comunicării poliției ar-

dane, s'a descoperit în bagajele călătorului Teodor Böhm, domiciliat în Arad, str. Împăratul Traian No. 10, o cantitate de 390 grame aur, în resturi de brățară, capace de ceasornice, cercei, etc., ascunse prin diferite lucruri din geamantan.

Contrabandistul, urmărit de poliție de multă vreme, a fost arestat imediat.

Valoarea aurului ce voia să-l treacă clandestin în Ungaria, trece de 30.000 lei.

Moartea vicarului mitropoliei unite

Duminecă după masă a înecat din viață canonicul Ambroziu Chețianu, vicarul mitropoliei de Alba-Iulia și Făgăraș, fostul director al liceului din Blaj.

Răposatul a fost un distins membru al clerului român unit, un excelent profesor al celor mai vechi școli secundare românești, autorul unor excelente manuale școlare și al unor lucrări bine apreciate din domeniul științelor naturale.

Înmormântarea a avut loc Marți după amiază, la Blaj, cu o deosebită pompă.

Un învățător adept al d-lui Forțu condamnat la trei luni închisoare

Ieri s'a desbătut la tribunalul din Arad procesul învățătorului Emil Avramovici din comuna Gutenberg.

Fiind un aderent al lui Forțu, învățătorul a fost învinuit că ar fi uneltit în contra liniștii publice.

Făcându-i-se percheziție, s'au găsit la el mai multe manifeste. Din cauza aceasta a fost deținut o lună și jumătate în arestul în libertate, până la desbaterarea procesului.

Judecându-se ieri acest proces, Adamovici a fost condamnat la 3 luni închisoare și 5000 de lei amendă, socotindu-i-se totodată și timpul cât a stat în arestul preventiv.

Ghiață artificială

transportată la domiciliu cu prețul cel mai convenabil. — Depoul de bere

Schreyer
str. Meșianu 15. — Telefon 358.

Cine matografil

CENTRAL

Miercuri, premieră!
O supra
producție cinematografică!

Femeia biciuită

În rolurile principale:

Charles Laughton, cunoscut din „Ave Caesar” și Carole Lombard, fermecătoarea blondină

SELECT

Programul de azi!
Senzationala operetă!

Buzele mele mint

Lilian Harvey și John Boles

Prețuri ieftine: 7—10—15 lei

CORSO

Azi, premieră!

Numai pentru adulți dela 18 ani în sus! — Grandiozitatea filmelor „King-Kong”, „Frankenstein”, este întrecută cu mult de producția tehnicolorată

Panopticum

Cel mai mare film al lumii

Fray Vray, Lionel Atwill

Lei 10—15—20

Joi, la orele 3 p. m.

Valsul dragostei, Lilian Harvey, Willy Fritsch și o Comedie cu câni pentru copii. — Bilet lei 8.

POȘTA REDACȚIEI

Rugăm pe toți corespondenții și colaboratorii noștri, ca în viitor, să trimită manuscrise numai la redacția din Arad.

Citiți și răspândiți
„E c o u l”

Conferința d-lui profesor George Strat la Arad

Ateneul popular din Arad merită felicitări sincere pentru faptul că a invitat la noi un conferențiar de talia d-lui profesor universitar George Strat, care a vorbit, în ziua de 22 Aprilie, la Palatul Cultural, despre „Intervenționismul statului în economia națională”.

În sala vastă și arhiplină a Palatului Cultural, elocvența erudită a profesorului Strats'a răsfățat timp de o oră în jurul subiectului ales, de o presantă actualitate în zilele noastre de haos și de dibuiri disperate în domeniul economic.

Conferențiarul a făcut o minuțioasă analiză a noțiunii și ideii de stat, insistând asupra sferei de activitate rezervată și îngăduită statului, dela care lumea pretinde și așteaptă minuni irealizabile, mai ales de natură economică — solicitându-i intervenția în mai toate fenomenele producției. Dar această intervenție s'a dovedit adeseori dezastruoasă — împiedicând inițiativa privată și concurența liberă, ceea ce în-

seamnă negarea principiilor elementare de libertate, una dintre cele mai răsunătoare cuceriri ale omului evadat din cătușile sclaviei.

Intervenționismul economic a fost combătut viguros și hotărât de reprezentanții școlii clasice a liberalismului economic: Adam Smith, Ricardo, Stuart Mill, Bastiat, Dunoyer, etc. Progresul economic realizat în ultimele veacuri, se datorește acestui liberalism și individualismului, opus oricărei imixtiuni a statului în viața economică.

Conferențiarul a combătut apoi acest amestec al statului cu o serie de argumente, conchizând că statul este un rău gospodăruș, atribuțiunile lui fiind exercitate de oameni cari, grație siguranței de care se bucură, se desinteresează de bunul mers al tuturor acțiunilor, până când particularul este întotdeauna mai prevăzător și mai harnic, fiindu-i în joc interesele lui.

Astăzi, aproape toți marii e-

conomisti ai lumii s'au declarat împotriva intervenționismului, roadele lui practice fiind întotdeauna păgubitoare în raport cu avantajele neînsemnate pe cari le poate oferi.

Datoria oamenilor de știință și cultură declară conferențiarul, este de a sesiza atenția opiniei publice în contra acelor cari cer intervenționismul și preconizează economia dirijată, sub presiunea unor interese personale și nu dintr'o cunoaștere precisă a realităților și consecințelor cari derivă din aplicarea acestor principii. Nu trebuie să renunțăm la libertatea câștigată, pentru a ne întoarce în epoca medievală, ci trebuie luptat pentru întronarea liberalismului economic, singura soluție care ne poate vindeca de criza acută prin care trecem.

Conferința d-lui profesor Strat a fost urmărită de public cu atenția încordată și la sfârșit sala a subliniat prin aplauze puternice această lecție dificilă de economie, susținută cu atâta convingere și măiestrie de invitatul Ateneului arădan.

Rep.

Turneul oficial al „Operei Române” din București

va cânta la Teatrul Comunal
din Arad, Joi 26 Aprilie

Căsătoria secretă

operă în 4 acte de DOMENICO CIMAROZE, versiunea română de OCTAV LUCHIDE. Cu protagoniști:

Emilia Satian, Maria Snejina, Valentina Crețoiu, Olga Solomoneanu, Eugenia Babad, Al. Alger, S. Tasian, V. Chiciudeanu

Egizio Mosini, Niculescu Basu, I. Bein
primi maeștrii dir. de scenă a operei române primii maeștrii concertatori din București

Inițiative laudabile

Încă un exemplar curios de prefect...

E cel de Căraș, d. d-r Pavel Liuba, care o fi călcând tradiția, dovedindu-se poate (?) și apolitic... însă, ține morțiș: să facă administrație. — Un proiect de lege izvorit din inițiativa „curiosului” prefect și însușit de comisia interimară județeană, va satisface o seamă de nevoi locale, de mult interes public, dacă-l va vota Parlamentul. —

— Cei în drept: parlamentarii bănațeni au cuvântul! —

Zău! în nici un caz ironia noastră nu-i mai crudă decât adevărurile pe cari le evocă. Întreabă-te și tu cititorule: oăți au fost, pe această necăjită graniță, în 15 ani dela Unire, Domnii prefecți, cari și-au adus aminte că... în afară de alegeri, de punerea la punct a adversarilor și de căpătuirea dumnealor mai întâi, pe urmă: a neamurilor până în al 14 grad, — chiar și ale amantelor, — apoi: a plevoșcei, — zestrea „clubului”, — au mai avut răgaz și intuiție, să se mai gândească și la obligațiunile gospodărești, pe cari le incumba tocmai calitatea de... reprezentanți ai înaltului Guvern?...

Sântem atunci justificați, când dăm de-un prefect cum au fost: Pătru Popovici, la Bihor; Octav Furlugeanu, la Timiș-Torontal; Dongorozi, tot la Căraș, poate și alți câțiva, pe-aiurea, despre cari n'am auzit încă, în ce chip s'au străduit să facă ceva și pentru așa zisul, — dar foarte mai niciodată realizatul, — bine obștesc, să nu trecem cu vederea înfăptuirile utile pe cari voiesc a le realiza?

Când rari sânt... și între câțiva: aceia cari își iau rolul în serios, deci, fără gând de maimuțareală sau pentru a comite potlogării în dosul paravanului de „om al zilei”, (cum fără frică de vre-o desminteală îi putem cita printre actuali, pe d-rul Pavel Liuba, dela Căraș, iar la Bihor, pe: d-rul Ion Picu Băncilă), este o obligațiune profesională, dacă presa are și rol constructiv (!) a da o mână de ajutor oamenilor bineintenționați, măcar sub raportul înregistrării eforturilor pe cari le fac, — în slujba operelor ce și-au propus a le înfăptui.

În acest cadru, ne vom ocupa despre:

Urgentele nevoi ale Cărașului

La instalarea d-sale, d. prefect Pavel Liuba, versat administrator, fost: notar comunal, primar și primpretor, iar în urmă: deputat, a făcut un frumos legământ:

Să nu-și piardă niciun moment vremea în cancanuri odioase și obicinuite în activitatea de toată ziua a prea numeroșilor politicieni demagogi, dimpotrivă, să-și consacre întreaga activi-

tate numai îndreptării multiplelor nevoi, de cari suferă de lungă vreme ținutul său.

Om al faptelor, d. dr. Liuba n'a așteptat decât întâiul prilej, să-i propună comisiei interimare a județului, pentruca și aceasta la rândul ei, în ziua de 18 Aprilie a. c., dintr'o înțeleaptă colaborare cu prefectul, să-i adopte cu vie satisfacție:

Proiectul de lege care evidențiază problemele cărășene și fixează buna lor rezolvire

Îl redăm în întregime, atrăgând atențiunea parlamentariilor bănațeni în primul rând, asupra interesantelor deziderate ce conține, cum și a tuturor acelor cari se interesează de problemele bănațene și doresc buna lor rezolvire:

LEGE

pentru autorizarea județului Căraș de a contracta un împrumut, sau angajări de lucrări, în valoare de 25.000.000 Lei

Art. 1. — Spre a avea posibilitatea de plată a lucrătorilor: pentru cumpărarea unui imobil cu destinația de a se clădi, amenaja sau transforma un spital județean; construirea și repararea de șosele și poduri; cumpărarea unei mașini americane de șose-luit; construirea și trasarea a noi drumuri unde se va simți necesitatea; construirea și repararea de localuri de primărie, școli primare, secundare, profesionale (silvicultură), biserici, case naționale, cazărmi sau ajutorarea comunelor; repararea și completarea dispensariilor; clădirea locuințelor estine pentru funcționarii publici; construirea cinematografului; clădirea căminului județean pe seama copiilor săraci; construirea și mobilarea palatului justiției; estinderea amplasarea rețelei electrice și răs-cum-

părarea uzinei electrice: „Electra”; cumpărarea stațiunii climatice „Marilla” și construirea unui sanatoriu județean și a oricăror altor lucrări edilitare, județul Căraș prin consiliu județean sau prin derogare dela art. 536 al legii pentru organizarea administrației locale, prin comisiunea interimară, este autorizat a contracta, până la suma maximă de 25.000.000 lei, fie unul sau mai multe împrumuturi în numerar, fie angajări de lucrări sau instalațiuni, a căror plată să se facă prin anuități anuale, fie pentru o parte din suma indicată, un împrumut în numerar și pentru rest lucrări plătibile prin anuități anuale.

Art. 2. — Împrumutul sau împrumuturile în numerar, județul Căraș este autorizat a le face după posibilități, în total sau în parte la: „Casa Națională de Economii și Căcuri Poștale”, la „Direcțiunea Caselor și Fondurilor Speciale din Ministerul de Interne”, la „Casa de Depuneri și Consemnațiuni”, sau la orice altă Casă sau instituțiune de stat sau particulară.

Lucrările specificate sub art. 1, în total sau în parte, vor fi executate, fie prin antreprize acordate pe bază de licitații publice, fie prin bună învoială, fie în regie. În toate cazurile se vor respecta prevederile legii pentru

organizarea finanțelor locale, ale legii contabilității publice.

Art. 3. — Termenele împrumutului sau împrumuturilor, cât și acelea în care urmează să se lichideze valoarea lucrărilor angajate, cu obligațiuni contractuale de plată prin anuități anuale, nu vor putea depăși 30 ani.

Art. 4. — Dobânda asupra sumelor pe care județul Căraș le va împrumuta sau datora pe baza prezentei legi, nu va putea fi mai mare de 9 la sută anual.

Art. 5. — Anuitățile pentru plata sumelor împrumutate sau datorate de județul Căraș, în virtutea prezentei legi, precum și dobânzile aferente, vor fi garantate cu totalitatea veniturilor județului și se vor prevedea regulat în buget, printre cheltuielile obligatorii, până la completa lor achitare.

Pătru Nicoară

Avion italian trăsniț la 3000 metri înălțime

Un avion de pasageri, care făcea cursă între Milano și Roma, pe când sbura la o înălțime de 3000 metri, a fost trăsniț de un fulger puternic.

Cum rezervoarele cu benzină și motoarele au rămas neatrinse, fulgerul deteriorând numai caroseria, pilotul a putut conduce avionul până la Roma.

La aterizare pasagerii au fost găsiți leșinați de spaimă.

TEATRUL MUNICIPAL TIMIȘOARA

VINERI, 27 APRILIE 1934

PALATUL CULTURAL ARAD

SÂMBĂTĂ, 28 APRILIE 1934

UN SINGUR CONCERT

DAT de CELEBRUL VIOLONIST

BRONISLAW

HUBERMAN

LA PIAN

PROF. SIEGFRIED SCHULTZE

DIN VIENA

BILETELE (95—295 LEI), PENTRU TIMIȘOARA, LA CASA TEATRULUI, TELEFON No. 102 — LA ARAD, LA LIBRĂRIA ȘANDOR, TELEFON No. 511

Patruzeci de ani dela procesul Memorandului

La 7 Mai se împlinesc 40 de ani de când s'a pronunțat la Cluj sentința în procesul Memorandului, condamnându-se conducătorii poporului român din Ardeal pentruca au îndrăznit să meargă cu o plângere la împăratul.

La Cluj au început să se publice apeluri pentru o sărbătorire demnă a aniversării.

E datorită și a noastră, a arădanilor, să inițiam o comemorare, nu numai pentruca procesul Memorandului a fost al tuturor românilor de sub jugul maghiar, ci fiindcă și arădanii și-au avut reprezentanții lor pe banca acuzării la Cluj, iar sentința a avut aici un puternic ecou, în întreg publicul românesc, între studenții seminarului teologic, între meseriași.

E de datorită tuturor să se pregătească pentru ziua aniversării.

Așteptăm cuvântul celor chemați!

„SLĂNIC MOLDOVA”

(KARLSBAD-UL ROMÂNIEI)

Slănicul-Moldovei e proprietatea Epitropiei „St. Spiridon” din Iași. Se află situat în județul Bacău, la 18 km. depărtare de Stația C. F. R. Trg. Oena. Altitudinea Slănicului 530 metri. O climă excepțional de dulce. Inhalatorul dotat cu aparatele cele mai moderne, are o secțiune pentru atmoterapie și o secțiune pentru inhalatie și pulverizație. Institut de Fizioterapie tratează cu succes: prurite, eretisme, nervoase, atrofii musculare, tulburări circulatorii, psihopatii, dermatoze, parazitare și microbiene, anemii, rachitism, debilitate, ulcere, tumori, nevralgii, dureri reumatice, metrite, salpingite, prostatite, etc. Institut Radiologic pus sub conducerea unor emeriți medici. Băi minerale instalate în Hotelul „Racovitza”, instalațiuni de clisme intestinale, băi de acid carbonic, hidroterapie. Apele Minerale tratează cu succes boalele de stomac, intestine, ficat, boalele de nutriție (diabet, gută, obezitate), boalele de rinichi și boalele aparatului respirator.

DISTRACȚII ȘI EXCURSII după predilecția fiecărui vizitator. CAZINOU, CINEMATOGRAF, SALĂ DE PIANO, TENIS, PESCUIT, VÂNAT, etc. etc.

Stațiunea are numeroase Hoteluri și Vile, Restaurante, Pensiuni, Cafenele, Poște, Telegraf, Telefon „HOTELUL RACOVITZA” complet amenajat e pus la dispoziția vizitatorilor. SEZON 1 Iunie — 1 OCTOMBRIE REDUCERE PE C. F. R. VIZITAȚI SLĂNICUL-MOLDOVEI!

Epitropia „St. Spiridon” Iași

De Sf. Gheorghe la Feredeu

Banditul Nicolae Oprea printre cei 2000 de pelerini

— A ascultat smerit întreaga slujbă religioasă, apoi descoperit de jandarmi, a tras focuri de armă și a fugit —

Feredeul din Siria a cunoscut de Sf. Gheorghe o afluență extraordinară de pelerini, sosiți din toate părțile județului.

Bărbați, copii și mai ales femei, — în total peste două mii, — au făcut pe jos zeci de kilometri pentru a se închina la Paraclisul Sf. Gheorghe și să guste din fermecata apă a izvorului din Feredeu.

Trenul electric de dimineață a transportat până la poalele dealului și o mulțime de credincioși arădani, cari au urcat apoi în corpore până la paraclis. Aci, părintele prof. Biru încunjurat de un sobor de preoți, a oficiat o slujbă religioasă.

Un pelerin ciudat...

Printre marile număr al pelerinilor era strecurat, fără ca cineva să bănuiască, banditul Nicolae Oprea din Agriș, care a evadat în iarnă din curtea penitenciarului Arad în împrejurările relatate la timp de ziarul nostru. A ascultat smerit întreaga slujbă, la fel cu ceilalți credincioși, a trecut pela izvorul „fermecat” și a băut apă, apoi s'a plimbat liniștit printre pelerini.

Nu după un timp destul de lung a fost descoperit de jandarmi, cari au început să-l urmărească.

Cu salturi de atlet, banditul a ajuns în câteva minute în vârful dealului, jandarmii între timp pierzându-i urma, de unde a tras peste pădurea Feredeului două focuri de armă, cari au iscat o panică de nedescris.

Câteva femei au leșinat, copiii au început să tipe, iar bărbații mai curajoși cari, înainte de împușcături voiau să plece, — solicitați de jandarmi, — în urmărire a lui Oprea, au pierdut orice chef de a mai face pe detectivii.

Oprea rămâne încă în jurul Feredeului...

Fără să-i fie frică de jandarmii plecați în urma lui, Oprea, — un bun cunosător al tuturor potecilor, — a continuat să circule în jurul Paraclisului.

După sf. slujbă, credincioșii crezând că banditul a dispărut, s'au împărțit în grupuri și au plecat să se odihnească pe iarba verde.

Jos arma...

D. Jenu Vancu, comerciant în Siria, însoțit de socrul său și de câțiva prieteni, s'a urcat deasupra Feredeului să vâneze și să bea vinul dintr'o damigeană ce și-au adus-o de acasă.

Observând într'un copac o pasăre d. Jenu Vancu a întins Flobertul, când dintr'un tufiș aude:

— „Jos arma”.

Înmărmurit, comerciantul nu are curajul să apese pe trăgaci și lasă imediat arma la pământ.

Apare apoi Oprea cu arma întinsă și-l întreabă dacă n'are cumva puțină apă „că-i mort de sete”. I se răspunde că „apă nu, dar are vin”!

Bineînțeles că banditul a pri-

mit să bea și vin, dar numai după ce a îndepărtat grupul comerciantului Vancu la 20 de metri.

A băut cumpătat două pahare, apoi a dispărut în tufișuri fără a lua cu dânsul arma comerciantului. („Ce să fac eu cu un Flobert!”)

Unde a stat banditul peste iarnă?

Populația este foarte mirată unde a putut sta Oprea peste iarnă, căci acum poate trăi la „iarbă verde”, dar prin Ianuarie și Februarie nu avea nici iarbă verde și nici locuință acoperită!

Circulă versiunea, că în

lunile de iarnă s'ar fi adăpostit într'o luxoașă vilă mobilată, situată sub cetatea Siriei, între vii. Vila este a unei doamne străine și peste iarnă n'a fost vizitată de nimeni. Deci versiunea ar fi destul de verosimilă!

Curios însă că jandarmii — cari trebuiau să știe această neapdrat, nu l-au vizitat la locuință niciodată!

Populația este curioasă cum va ieși Oprea „cu pielea curată” din iarna viitoare, căci acum când are ca adăpost toate tufișurile este foarte greu de prins.

Dar la iarnă ?!

C. Șiriana

Pietate rău înțeleasă

Sub titlul acesta, ziarul „Țara Noastră” publică în numărul său din 26 Apr. un mare articol privitor la mânia ce i-a apucat pe românii noștri în vremea din urmă, de a schimba vechile nume de localități, botezându-le după un frunțas politic sau altul. Printre numele citate de „Țara Noastră” este satul Coteaia (Olt), care a fost botezat Ion I. C. Brătianu (mai există un sat Ion C. Brătianu); Schitu-Greci, care a fost botezat Ion Kalinderu; Gurueni, botezat Ion Th. Ghica, și apoi următoarele sate:

Teiuș (Alba), Pepeni (Bălți), Verești (Botoșani), Clondru (Buzău), Gotești (Cahul) și Satu Nou (Cetatea-Albă), Tg. Bujor (Covurlui), Perişani (Ialomița), Pârlița (Ilfov), Jidostrița (Mehedinți), Tarcău (Neamț), Cristur (Odorhei), Tâmpeni (Olt), Dobrosloveni (Romania), Copanca (Thigina), Sarghiol-de-Vale (Tulcea), Măldărești (Vâlcea) și Botoșoaga (Vlașca), botezate toate cu numele Ion G. Duca.

Din lista publicată de „Țara Noastră” lipsesc satele Făget și Cacova din Bănat, ale căror organizații liberale s'au apucat deasemenea să schimbe aceste două nume străvechi cu numele Ion G. Duca.

Sunt deci până acum în România-Mare 20 de sate Ion G. Duca, și e rost să se sporească încă, fiindcă o mănăie nu se știe niciodată unde se poate sfârși, mai ales că se știe că s'a depus zilele trecute din inițiativa d-lui Rusu Abrudeanu acel proiect de lege privitor la schimbarea tuturor numelor de localități cari nu vor conveni unora sau altora.

Asociindu-ne la protestul „Țării Noastre”, avem de spus atât:

1. Nu e admisibil să se războțeze cu același nume decât o singură localitate din țară.

2. Este monstruoasă să se schimbe numele străvechi, fie că sună frumos sau nu sună frumos, fiindcă reconstituirea istoriei locale nu se poate face fără păstrarea numelor istorice, iar la reconstituirea istoriei români-

lor nu putem renunța pentru nimic pe lume.

3. Este mai cu seamă o monstruoasă să se schimbe nume străvechi de autentică formație românească, ca Făgetul, Teiușul (care nu e ungurească, ci un nume propriu românesc la diminutiv), Verești (dela Vere), Perişani, Tâmpeni, etc. etc.

4. Este contrar spiritului limbii românești să se boteze localitățile cu nume de persoană dublu, triplu sau cvadruplu. Se poate boteza un sat Duca; se poate numi Brătienii, Brătienasca, etc., dar nu Ion I. C. Brătianu.

Noi am protestat când o colonie de lângă Timișoara a fost botezată Sever Bocu.

Trebue să protestăm cu atât mai vădit astăzi, cu cât e vorba de o mănăie adevărată, care amenință să schimbe numele săle întreg dictionarul toponimic al României.

Groaznica catastrofă minieră din Iugoslavia

La mina Kakanaj din apropiere de Sarajevo, din cauza unei emanațiuni de gaz metan, în mare cantitate, s'a produs o catastrofă fără precedent.

Dintre 137 mineri câți se aflau la o adâncime de 250 m. numai doi au scăpat cu viață. Intreaga populație a localității Kakanaj este indoliată, fiecare familie având câte un membru căzut victimă a catastrofei.

Până acum au fost extrase din galerii 60 cadavre, cea mai mare parte atât de desfigurate încât nici familiile lor nu le pot recunoaște.

ABONAMENTE:

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.

Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1000 anual, 600 pe 6 luni, 300 pe 3 luni, în străinătate: 2000 lei anual.

Cetiți și răspândiți

„ECOUL”

Tipografia Lovrov & Co. Arad

Și-a ucis copilul, ca să scape de rușine

Mai zilele trecute postul de jandarmi din Peregul Mic, a fost înștiințat că fata Ecaterina Balog, de 21 de ani, din aceea comună, ar fi născut o fetiță, pe care, după câteva ore, a sugrumat-o.

Cercetându-se cazul, s'a constatat că într'adevăr mama denaturată a comis această faptă și dela nceput nega spunând că moartea i-a fost naturală.

La facerea autopsiei, ordonată de Parchetul Tribunalului

din Arad, s'a constatat că după câteva ore dela naștere, copilul a fost sugrumat cu mâinile.

Luându-i-se interogatoriul, mama criminală a spus că având de mai mult timp relații de dragoste cu un flăcău din sat a rămas gravidă și nepuținând suporta rușinea, s'a hotărât să se scape de copil omorându-l. Mama denaturată, cu actele dresate, a fost înaintată parchetului.

Activitatea extrașcolară a învățătorilor din Arad

Cercul cultural al învățătorilor din Arad — condus de distinsul director Lupaș, ne-a făcut plăcerea de-a ne invita la una din sesiunile bilunare pe cari le ține acest cerc.

La început, s'o spunem drept — nu ne așteptam să asistăm la o manifestație extrașcolară atât de frumoasă și îmbucurătoare, însă, cele două ceasuri petrecute la grădina de copii no. 2, — ne-au dovedit fapte cari merită admirația noastră necondiționată și pentru aceasta felicităm călduros pe d-nii institutori Lupaș, Albu, Stamatoiu, precum și pe distinsii doamne și domnișoare cari contribuie cu munca și priceperea lor la prosperitatea învățământului începător în acest oraș.

La grădina de copii no. 2, am aplaudat o lecție asupra primăverii — făcută de d-soara M. Avram, cu acei mititei și dragi copii — cari ne-au recitat poezii și au reproduș povești ce ne aduceau aminte de copilăria noastră, petrecută altfel și în condițiuni mult inferioare acelorora de cari se bucură urmașii noștri.

După observațiunile ridicate asupra lecției de inst. Marineșcu, Mihalache, Dumitrescu, a vorbit d. Stamatoiu, măsurat, judicios și recunoscător.

D. președinte Lupaș a vor-

bit despre datoria cercului de a desvolta o activitate extrașcolară cât mai bogată, spre a dovedi tuturor rolul cultural și educativ de care se pot învrednici dascălii arădani.

A dat apoi cuvântul d-nei Irina dr. Grapini, care a ținut o remarcabilă dăre de seamă asupra volumului de eseuri filosofice „Fetele unui veac”, scris de d. Lucian Blaga, care se crede că nu este neglijat de dascălii noștri și constatarea aceasta le ridică mult prestigiul în fața noastră.

D-na Irina dr. Grapini, cu un talent ales de a critica, ne-a plimbat prin cele patru capitole ale volumului: romanticismul, naturalismul, impresionismul și post-impresionismul.

Dacă ne pare dificil a face un rezumat al celor cetite de d-na Irina dr. Grapini — putem însă spune că munca de sale intrunește elogiile noastre și am dori să avem cât mai des ocazii de a-i remarca activitatea în paginile ziarului nostru. Acestor aprecieri — le anexăm și cuvintele frumoase cari i-s'au adresat din partea d-lor directori Lupaș și Albu.

Despre activitatea acestui cerc cultural vom mai avea ocazia să vorbim.

Ion P. Voinea

Informațiuni

Ministerul agriculturii a aprobat ținerea a două târguri anuale la 5 Ianuarie și 3 Decembrie, în comuna Băsești (Sălaj).

Adunarea eparhială a Aradului a fost convocată pe ziua de 6 Mai.

Ziarul „Patria” anunță din București, că pentru a contracara acțiunea ce-a pornit-o d. Dinu Brătianu pentru fuziunea cu georgiștii, ramura „tândră” a partidului liberal ar duce tratative de colaborare cu d-nii Oct. Goga și Argetoianu, cărora li-a oferit să intre în guvern. D. Dinu Brătianu pentru a-și manifesta nemulțumirea față de uneltirile împotriva d-sale, a anunțat că își amână sosirea în țară cu trei săptămâni.

Printr'un ordin circular s'a dispus tuturor unităților și serviciilor armatei, comendurilor de piață și legiunilor de jandarmi, să raporteze direct ministerului, direcția personalului moartea oricărui ofițer activ sau de rezervă, în termen de 24 ore dela aflarea cazului.

Unitățile în drept vor înainta extractul de moarte pentru efectuarea mutațiilor.

Luni a avut loc, cu ocazia zilei sale onomastice, sărbătorirea generalului Zizi Cantacuzino. Toastul festiv a fost ținut de d. Corneliu Zelea Codreanu.

Serviciul de geodezie din direcția cadastrului a hotărât să înceapă, în luna Mai, desvoltarea rețelei geodezice superioare în județul Maramureș prin punctele: Popivan-Ineu, Wesy-Welky, unde se vor desvolta 15 puncte neobservate.

După aceasta, se vor face calculele coordonatelor și coordonatelor lor, urmând operațiunile de cadastrare și măsurarea pădurilor și terenurilor expropriate pentru reforma agrară rămase neobservate din cauza lipsei de geodezie.

Rugăm pe toți abonații restanți, să ne expedieze pe adresa din Arad, sumele ce ne datorează.

D. Ioan Păcurariu a fost numit secretar al Bursei de mături din Timișoara.

„Săptămâna” este titlul noului confrate arădane apărut în cursul lunii Martie sub conducerea d-lui Mihail Munteanu, scriitor și ziarist din București.